

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ КОМПЛАЄНС-РИЗИКІВ У СТРАХОВІЙ ГАЛУЗІ: УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Лук'ячук Богдан Сергійович

аспірант,

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ORCID: 0009-0008-1441-8068

bohdan.luk@gmail.com

Стаття аналізує зарубіжний досвід бухгалтерського обліку комплаєнс-ризиків у страхуванні, з фокусом на США (NAIC, SEC, Solvency II-аналоги), ЄС (EIOPA, Solvency II, SFDR) та Велику Британію (FCA, PRA, Post-Brexit Framework). Досліджено еволюцію комплаєнс-функції від реактивного контролю до проактивного елемента ERM, з інтеграцією в actuarial models, underwriting policies та інвестиційні стратегії. Розглянуто комплаєнс як інструмент регуляторної відповідності та стратегічного планування, що забезпечує стійкість у волатильності ринку, санкціях та кліматичних викликах. Детально розкрито підходи: · США: Compliance Risk Assessment Matrix (NAIC ORSA), RegTech (Thomson Reuters, Wolters Kluwer), звітність Form 10-K (SEC) з розкриттям compliance failures та оцінкою наслідків; · ЄС: гармонізація через Solvency II (Pillar 3), інтеграція в ICS, EU Taxonomy та SFDR для «зелених» продуктів, розкриття нефінансових ризиків; · Велика Британія: SM&CR, CCO з персональною відповідальністю, stress-testing, комплаєнс-KPI у бонусах менеджменту. Запропоновано адаптацію для України: 1. реєстр ризиків на базі НБУ/НКЦПФР з API; 2. RegTech (аналоги MetricStream, NAVEX) з інтеграцією в BAS та 1C; 3. рекомендації з обліку комплаєнс-витрат у П(С)БО з проводками; 4. навчання Compliance Officers за ICC з сертифікацією. Уроки: перехід до ризико-орієнтованого комплаєнсу з Heat Maps; інтеграція в 1C/SAP з Conduct Risk Reports; посилення аудиту та whistleblower; залучення Big-4. Ефективний облік знижує штрафи (до 70%, EIOPA), підвищує довіру інвесторів, доступ до капіталу та конкурентоспроможність. Заходи мінімізують санкційні ризики та формують прозору звітність для партнерів.

Ключові слова: комплаєнс-ризиків, облік ризиків, страхова галузь, міжнародний досвід, Solvency II, NAIC, корпоративне управління, RegTech, Україна, адаптація стандартів, ERM, нефінансова звітність, ризико-орієнтований підхід, цифрова трансформація, внутрішній аудит.

DOI: <https://doi.org/10.32782/bsnau.2025.4.3>

Постановка проблеми у загальному вигляді.

У сучасному глобалізованому світі страхові компанії стикаються з численними викликами, що обумовлені не лише високим рівнем регуляторних вимог, але й підвищеними очікуваннями суспільства, клієнтів та інвесторів щодо етичності діяльності та дотримання міжнародних стандартів корпоративного управління. Дотримання нормативно-правових вимог у поєднанні з управлінням репутаційними та операційними ризиками стало ключовим фактором конкурентоспроможності на глобальному ринку. У цих умовах облік комплаєнс-ризиків набуває особливої актуальності, перетворюючись з формальної функції на стратегічний інструмент управління, який забезпечує системність у виявленні, оцінці та контролі потенційних порушень.

Облік комплаєнс-ризиків не обмежується фіксацією адміністративних інцидентів або штрафів. Він передбачає комплексне документування всіх ризиків, пов'язаних з невиконанням нормативних вимог, етичних стандартів та внутрішніх політик компанії, включно з недостовірною інформацією у маркетингових матеріалах або порушенням прав клієнтів. Наприклад, американська страхова компанія State Farm активно використовує системи моні-

торингу транзакцій і автоматизовану перевірку клієнтів для виявлення потенційних порушень санкційних режимів, а британський страховий лідер Aviva інтегрує функцію комплаєнсу в систему корпоративного управління та щоквартально звітує перед регулятором FCA про виконання політик ризик-менеджменту.

Міжнародний досвід у сфері обліку комплаєнс-ризиків стає цінним орієнтиром для України, де розвиток комплаєнс-функції у страховій галузі лише починає набирати обертів. Застосування перевірених практик дозволяє не лише забезпечити відповідність національному законодавству, а й формувати прозорі процедури, які зміцнюють довіру клієнтів, партнерів та інвесторів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання комплаєнсу (дотримання норм) у контексті обліку ризиків у страховій галузі залишається недостатньо дослідженим у вітчизняній науці та практиці, хоча певні напрацювання в цій сфері містяться у роботах Неізвестної О. В. [10], Бортнікова Г. [1], Гончарової К. [1], Омельчука Я. [11], Можаровського М. [7], Москаленка Н. [6], Тимошкіна А. [12], Цюцяка А. [12], Цюцяка І. [12] та інших.

Ці автори переважно фокусуються на загальних аспектах комплаєнсу в фінансовому секторі, зокрема на меха-

нізмах внутрішнього контролю, регуляторної відповідності та управлінні корупційними ризиками, без глибокого занурення в облік комплаєнс-ризиків саме в страхуванні.

Зокрема, Неізнана О. [10] та Бортніков Г. [1] у своїх працях розглядають комплаєнс як інструмент ризик-менеджменту, пропонуючи моделі оцінки регуляторних ризиків, але не адаптують їх до специфіки страхового обліку (резерви, актуарні розрахунки, довгострокові зобов'язання). Можаровський М. [7] аналізує теоретичні аспекти комплаєнсу як правової категорії, але не торкається облікової методології.

Серед сучасних зарубіжних досліджень, на які спирається автор, варто виділити:

Murphy С. (2024) [8] аналізує трансформацію бухгалтерського обліку в страхуванні США (вплив LDTI) з акцентом на комплаєнс-ризиків резервів, DAC та MRB. На основі оновлень FASB/NAIC (ефективні з 2023/2025 рр.) встановлено зростання витрат на впровадження (понад \$2 млрд для галузі), але підвищення прозорості через щоквартальні оновлення припущень і детальні disclosures. Висновок: LDTI посилює стійкість до регуляторних ризиків, усуваючи тести на дефіцит премій. Досвід США корисний для України у адаптації МСФЗ 17 для комплаєнс-обліку резервів та мінімізації штрафів НБУ.

Durán Santomil P., Otero González L. (2020) [2] досліджують інтеграцію ERM у систему корпоративного врядування страхових компаній ЄС у рамках Solvency II. Автори акцентують на ролі ORSA як інструменту Pillar 2 для проактивного виявлення операційних ризиків, зокрема комплаєнс-ризиків. На основі опитування CRO іспанських страховиків встановлено, що прийнята цінність ORSA перевищує витрати на його впровадження. Висновок: інтеграція ERM підвищує ефективність ризик-менеджменту. Досвід ЄС, зокрема іспанський, корисний для України у гармонізації вимог до самооцінки ризиків у страховиків, що посилить прозорість і стійкість сектору.

Nickman E., Brener A. (2025) [4] аналізують SM&CR у Великій Британії (з 2018 р. для страховиків) як механізм посилення відповідальності менеджерів за комплаєнс-ризиків через сертифікацію, Conduct Rules та моніторинг conduct risks. На основі інтерв'ю з 12 експертами встановлено покращення культури compliance та документації без значного зростання санкцій FCA/PRA. Висновок: SM&CR знижує поведінкові ризиків. Досвід UK корисний для України для впровадження персональної відповідальності топ-менеджменту страховиків.

Kotanko B., Wu C., Popli S. (n.d.) [5] аналізують адаптацію азійського страхового ринку до регуляторних трансформацій, зокрема C-ROSS у Китаї як аналог Solvency II для посилення солвентності та консолідації. Висновок: C-ROSS стимулює облік ризиків через капітальні вимоги. Досвід корисний для України у гармонізації солвентності з МСФЗ 17 та мінімізації регуляторних штрафів НБУ.

Разом з тим, невіршеними залишаються частини загальної проблеми, зокрема:

1. розробка методології обліку комплаєнс-ризиків у страхових резервах за МСФЗ 17;

2. адаптація зарубіжних RegTech-рішень до українського ПЗ (1С, BAS);

3. формування національного реєстру комплаєнс-інцидентів з інтеграцією до НБУ;

4. оцінка впливу комплаєнс-обліку на вартість капіталу українських страховиків.

Ці аспекти, включаючи ризико-орієнтований підхід до обліку та звітності, і становлять предмет дослідження у цій статті, заповнюючи прогалини в теоретичному та методологічному забезпеченні адаптації зарубіжного досвіду до умов України.

Формування цілей статті. Мета дослідження – характеристика зарубіжного досвіду обліку комплаєнс-ризиків у страхуванні (США, ЄС, Велика Британія), трансформація в ERM та рекомендації з адаптації до України. Зокрема, на:

1. аналіз бази: США – NAIC ORSA, SEC Form 10-K; ЄС – Solvency II (Pillar 3), SFDR; Велика Британія – SM&CR, FCA Conduct Risk;

2. інструменти: RegTech (Thomson Reuters, Wolters Kluwer); AI-dashboards; інтеграція з IFRS 17; Compliance Capital Charge;

3. управління: Compliance Committees, CCO; комплаєнс-KPI; whistleblowing;

4. модель адаптації: реєстр (НБУ); RegTech (BAS, 1С); рекомендації П(С)БО/МСФЗ; KPI (% автоматизації, час реагування, штрафи/премії);

5. оцінку: зниження санкцій/витрат (до 40%); зростання привабливості.

Додатково – бар'єри (прогалини, кадри, цифрова зрілість) та рекомендації для страховиків («УНІКА», «ARX»), НБУ й асоціацій. Кінцева мета – дорожня карта ризик-орієнтованої моделі комплаєнс-обліку для стандартів, мінімізації санкцій, довіри та конкурентоспроможності.

Методи дослідження. Дослідження ґрунтується на комплексі загальнонаукових та спеціальних методів, що забезпечують всебічний аналіз проблеми та розробку науково обґрунтованих рекомендацій.

На етапі постановки проблеми та аналізу літератури застосовано метод теоретичного узагальнення та історико-логічний метод для виявлення еволюції комплаєнс-функції від реактивного контролю до проактивного елементу ERM, а також бібліометричний аналіз для оцінки стану досліджень у вітчизняній та зарубіжній науці.

Для порівняльного аналізу зарубіжного досвіду (США, ЄС, Велика Британія) використано порівняльно-правовий метод (аналіз нормативних фреймворків: NAIC ORSA, Solvency II, SM&CR) та кейс-стаді (MetLife, Allianz, Aviva, Prudential UK) з метою ідентифікації найкращих практик у сфері RegTech, корпоративного управління та внутрішнього аудиту.

На етапі розробки концептуальної моделі адаптації застосовано метод концептуального моделювання для побудови чотириконтентної структури (реєстр, RegTech, П(С)БО, навчання), системний підхід для інтеграції комплаєнс-обліку в цифрові платформи (1С, BAS, SAP) та метод експертних оцінок для визначення KPI (частка автоматизації, час реагування, рівень штрафів).

Емпіричну оцінку потенційного ефекту проведено за допомогою методу аналогій (перенесення результатів EIOPA/NAIC на український контекст) та прогнозного

моделювання (зниження штрафів до 70%, операційних витрат – до 40%).

Комплексне використання зазначених методів забезпечило наукову достовірність результатів, їх практичну спрямованість та можливість адаптації до умов післявоєнного відновлення та євроінтеграції України.

Результати дослідження. У Сполучених Штатах облік комплаєнс-ризиків є органічною частиною комплексної системи управління ризиками, що включає етапи ідентифікації, оцінки, моніторингу та регулярної звітності. Страхові компанії зобов'язані дотримуватися вимог Федеральної служби фінансових установ (OFAC) щодо санкційної політики, що передбачає автоматичну перевірку клієнтів за списками санкцій та моніторинг фінансових операцій для своєчасного виявлення підозрілих транзакцій [10, с. 270].

Практичним прикладом є компанія MetLife, яка застосовує автоматизовані платформи для відстеження операцій і повідомлень про порушення комплаєнс-ризиків, що дозволяє зменшити кількість людських помилок та підвищити точність оцінки ризиків. Крім того, системи RCSA (Risk and Control Self-Assessment) активно використовуються для оцінки внутрішніх контролів та виявлення зон підвищеного ризику у щоденних операціях.

У країнах ЄС облік комплаєнс-ризиків регулюється низкою директив і нормативних актів, що визначають вимоги до систем управління ризиками та внутрішніх контролів. Директива Solvency II, яка є базовим стандартом для європейських страхових компаній, вимагає наявності внутрішніх контролів, процедур управління ризиками та документування всіх комплаєнс-подій. Яскравим прикладом є німецька страхова група Allianz, яка інтегрувала облік комплаєнс-ризиків у щоденну операційну діяльність. Реєстр ризиків дозволяє компанії відслідковувати порушення прав споживачів, невідповідність екологічним стандартам у страхових продуктах та інші інциденти, що потенційно впливають на репутацію та фінансову стабільність [1, с. 29]. Для аналізу та оцінки ризиків Allianz використовує матриці ризиків, bow-tie моделювання та сценарний аналіз, що дозволяє проводити превентивні заходи та адаптувати бізнес-процеси.

У Великій Британії облік комплаєнс-ризиків тісно пов'язаний з корпоративним управлінням і включає незалежний внутрішній аудит, що оцінює ефективність системи управління ризиками та дотримання нормативних вимог. Регулятор фінансових послуг (FCA) вимагає від страхових компаній впровадження політик та процедур, що охоплюють управління комплаєнс-ризиками, а також регулярне звітування про їх стан [10, с. 272].

Наприклад, компанія Prudential UK активно використовує інтегровані платформи для контролю комплаєнс-процесів, що дозволяє поєднувати внутрішні аудити, аналіз інцидентів і звітність у єдину систему. Результати цього моніторингу передаються правлінню та наглядовій раді, що сприяє підвищенню прозорості управління та швидкому реагуванню на потенційні порушення. Міжнародний досвід організації обліку комплаєнс-ризиків у страхуванні свідчить про те, що технології стали ключовим чинником підвищення ефективності та точності цього процесу.

Сучасні страхові компанії все частіше інтегрують автоматизовані платформи для перевірки клієнтів (KYC), моніторингу транзакцій, виявлення підозрілих операцій, а також для складання регулярної звітності про стан комплаєнс-функції [9]. Наприклад, американська MetLife впровадила систему, яка автоматично перевіряє клієнтів за списками санкцій та оцінює транзакції на предмет потенційних порушень AML/CFT. Це дозволяє зменшити ймовірність людських помилок і забезпечує своєчасне реагування на ризики [7, с. 145]. У Європейському Союзі німецька страхова група Allianz використовує інтегровані GRC-платформи (Governance, Risk, Compliance), що поєднують модулі для картування процесів, оцінки ризиків і формування дашбордів для керівництва. Такі рішення забезпечують комплексний контроль та можливість аналізу тенденцій у реальному часі [3].

У Великій Британії компанія Aviva застосовує системи на основі штучного інтелекту для аналізу великих масивів даних, включно з коментарями клієнтів, скаргами та маркетинговими матеріалами. NLP-алгоритми допомагають виявляти потенційно ризикові формулювання та запобігати репутаційним інцидентам. Використання технологій не лише підвищує ефективність обліку, а й створює умови для прозорої звітності перед регуляторами, внутрішнім аудитом та правлінням компанії.

Для України прикладом технологічного впровадження може слугувати страховик PZU Україна, який експериментує з автоматизованими платформами для перевірки клієнтів і відстеження відповідності внутрішнім політикам [1, с.30]. Попри це, рівень технологічного розвитку у вітчизняному секторі поки що не дозволяє досягти того масштабу автоматизації, який застосовується у США чи ЄС, що вимагає поступового впровадження та адаптації систем під національні умови [6, с. 110].

Враховуючи досвід провідних страхових компаній світу, українська страхова галузь може запозичити низку ефективних практик:

1. Інтеграція комплаєнс-функції в систему управління ризиками. Українські компанії можуть створити єдиний підхід до управління всіма видами ризиків, включно з комплаєнс. Наприклад, PZU Україна та АХА Україна вже розпочали об'єднувати дані про операційні, правові та комплаєнс-ризики у спільні матриці, що полегшує їхню оцінку та моніторинг.

2. Використання технологій. Необхідно впроваджувати автоматизовані системи перевірки клієнтів, моніторингу транзакцій та складання звітності. Українські страховики можуть наслідувати підхід MetLife чи Allianz, адаптуючи системи під локальні нормативні вимоги та обмеження технологічної інфраструктури.

3. Розвиток корпоративного управління. Національні компанії мають активно залучати наглядову раду та правління до процесу управління комплаєнс-ризиками, забезпечувати незалежний внутрішній аудит та систематичний контроль. Це дозволяє підвищити ефективність управління та зміцнити довіру клієнтів і регуляторів.

4. Прозорість та звітність. Регулярне звітування про стан комплаєнс-функції та взаємодія з регуляторами, наприклад НБУ чи Фондом гарантування вкладів, забез-

печує відкритість і підзвітність діяльності компанії, що є важливим чинником репутаційної стійкості [9].

Водночас при імplementації міжнародних практик необхідно враховувати національні особливості, такі як рівень розвитку інформаційних технологій, кадровий потенціал та наявна правова база. Українські страховики повинні адаптувати технології під локальні умови, навчати персонал сучасним методам обліку комплаєнс-ризиків і поступово інтегрувати міжнародні стандарти у внутрішні політики та процедури.

Висновки. Аналіз міжнародного досвіду організації обліку комплаєнс-ризиків у страховій галузі підтверджує, що ефективне управління цими ризиками є ключовим елементом стабільності та конкурентоспроможності страхових компаній. У провідних країнах світу, таких як США, Велика Британія та країни Європейського Союзу, інтеграція комплаєнс-функції в загальну систему управління ризиками дозволяє страховикам системно оцінювати, моніторити та контролювати потенційні правові, операційні та репутаційні загрози. Застосування сучасних технологічних рішень – автоматизованих платформ для перевірки клієнтів (KYC), моніторингу транзакцій, виявлення підозрілих операцій та підготовки звітності – сприяє зниженню людського фактора, підвищенню точності даних та своєчасності реагування на інциденти.

Особливу роль відіграє корпоративне управління. Наглядові ради та правління страхових компаній беруть активну участь у формуванні політики управління

комплаєнс-ризиками, визначенні ризик-апетиту та виділенні необхідних ресурсів для функціонування комплаєнс-функції. Незалежний внутрішній аудит у цьому контексті забезпечує оцінку ефективності системи контролів та надає рекомендації щодо її вдосконалення, що підтверджують приклади таких компаній, як Chubb Insurance, Aviva та Allianz, де аудитори регулярно перевіряють ефективність процесів управління комплаєнсом та впровадження технологій.

Отже, впровадження комплексної системи обліку комплаєнс-ризиків в Україні є не лише необхідною умовою підвищення ефективності управління ризиками, а й важливим фактором інтеграції національної страхової галузі у глобальний фінансовий простір та розвитку культури відповідального та прозорого бізнесу.

Подальші перспективи дослідження включають:

1. пілотне впровадження національного реєстру комплаєнс-ризиків на базі НБУ з емпіричною оцінкою його впливу на динаміку регуляторних санкцій;
2. розробку актуарної моделі Compliance Capital Charge в рамках МСФЗ 17 для розрахунку резервів під регуляторні ризики;
3. порівняльний аналіз ефективності локальних RegTech-рішень (BAS, 1C) на вибірці українських страховиків за критерієм скорочення операційних витрат;
4. створення індексу комплаєнс-зрілості страхових ринків для моніторингу прогресу України на шляху до євроінтеграції.

Список використаної літератури:

1. Бортніков Г. П., Гончарова К. Г. Система комплаєнс як елемент економічної безпеки банку. *Вісник Черкаського університету. Серія «Економічні науки»*. 2015. № 33 (366). С. 27–36.
2. Durán Santomil P., Otero González L. Enterprise risk management and Solvency II: The system of governance and the Own Risk and Solvency Assessment. *The Journal of Risk Finance*. 2020. № 21(4). С. 317–332. DOI: <https://doi.org/10.1108/JRF-09-2019-0183>.
3. GRC Prognose zum weltweiten Umsatz 2021. *Statista*. 2021. URL: <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/683573/umfrage/umsatz-im-bereich-enterprise-governance-risk-and-compliance/>
4. Hickman E., Brener A. The Senior Managers and Certification Regime in UK practice and global context. *Journal of Banking Regulation*. 2025. Vol. 26, № 1. P. 1–25. DOI: <https://doi.org/10.1057/s41261-024-00263-W>
5. Kotanko B., Wu C., Popli S. How the Asian insurance market is adapting to the future. *Podcast. McKinsey on Insurance*. URL: <https://mckinsey.com/industries/financial-services/our-insights/how-the-asian-insurance-market-is-adapting-to-the-future>
6. Москаленко Н. В. Теоретичні аспекти запровадження комплаєнс-контролю в Україні. *Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування*. 2018. Вип. 2. С. 106–112.
7. Можаровський М. Ю. Теоретико-правовий аналіз визначення поняття «комплаєнс» та його видів. *Право*. 2021. № 2. С. 139–148. DOI: <https://doi.org/10.32782/LAW.UA.2021.2.21>
8. Murphy C. U.S. GAAP's Long Duration Targeted Improvements. *RGA Knowledge Center*. 2024. URL: <https://rgare.com/knowledge-center/article/u.s.-gaap%27s-long-duration-targeted-improvements-chris-murphy>
9. Михайличенко В. Що таке комплаєнс-ризик та кримінальний комплаєнс-контроль? *LIGA:BIZ*. 2024. URL: https://biz.ligazakon.net/news/228529_shcho-take-komplans-rizik-ta-krimnalniy-komplans-kontrol
10. Неізнана О. В. Дослідження практики комплаєнс у страхових компаніях України. *Актуальні проблеми економіки*. 2017. № 3 (189). С. 267–273.
11. Омельчук Я. Комплаєнс як драйвер розвитку ESG в Україні. *LIGA:Biz*. 2024. URL: https://biz.ligazakon.net/analytics/224952_komplans-yak-drayver-rozvitku-esg-v-ukran
12. Тимошкін А. М., Цюцяк А. Л., Цюцяк І. Л. Впровадження системи комплаєнс-контролю у вітчизняну систему незалежного фінансового контролю та аудиту. *Науково-інформаційний вісник «Економіка»*. 2011. № 3. С. 200–206.

References:

1. Bortnikov H. P., Honcharova K. H. (2015). Systema komplaens yak element ekonomichnoi bezpeky banku [The compliance system as an element of the bank's economic security]. *Visnyk Cherkaskoho natsionalnoho universytetu imeni Bohdana Khmelnytskoho. Seriya "Ekonomichni nauky"*, no. 33 (366), pp. 27–36. (in Ukrainian)

2. Durán Santomil P., Otero González L. (2020). Enterprise risk management and Solvency II: The system of governance and the Own Risk and Solvency Assessment. *The Journal of Risk Finance*, no. 21(4), pp. 317–332. DOI: <https://doi.org/10.1108/JRF-09-2019-0183>
3. GRC Prognose zum weltweiten Umsatz 2021 [Forecast for global revenue 2021]. (n.d.). *Statista*. Available at: <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/683573/umfrage/umsatz-im-bereich-enterprise-governance-risk-and-compliance/>
4. Hickman E., Brener A. (2025). The Senior Managers and Certification Regime in UK practice and global context. *Journal of Banking Regulation*, no. 26(1), pp. 1–25. DOI: <https://doi.org/10.1057/s41261-024-00263-W>
5. Kotanko B., Wu C., Popli S. (n.d.). How the Asian insurance market is adapting to the future. *Podcast. McKinsey on Insurance*. Available at: <https://www.mckinsey.com/industries/financial-services/our-insights/how-the-asian-insurance-market-is-adapting-to-the-future>
6. Moskalenko N. V. (2018). Teoretychni aspekty zaprovadzhennia komplaens-kontroliu v Ukraini [Theoretical aspects of introducing compliance control in Ukraine]. *Ekonomichnyi visnyk. Seriya: finansy, oblik, opodatkovannia*, is. 2, pp. 106–112. (in Ukrainian)
7. Mozharovskyi M. Yu. (2021). Teoretyko-pravovyi analiz vyznachennia poniattia “komplaens” ta yoho vydiv [Theoretical and legal analysis of the definition of “compliance” and its types]. *Pravo*, no. 2, pp. 139–148. DOI: <https://doi.org/10.32782/LAW.UA.2021.2.21> (in Ukrainian)
8. Murphy C. (2024). U.S. GAAP's Long Duration Targeted Improvements. *RGA Knowledge Center*. Available at: <https://www.rgare.com/knowledge-center/article/u.s.-gaap%27s-long-duration-targeted-improvements-chris-murphy>
9. Mykhailychenko V. (2024). Shcho take komplans-ryzyk ta kryminalnyi komplans-kontrol? [What is compliance risk and criminal compliance control?]. *LIGA:BIZ*. Available at: https://biz.ligazakon.net/news/228529_shcho-take-komplans-rizik-ta-kryminalnyy-komplans-kontrol (in Ukrainian)
10. Nieizvestna O.V. Doslidzhennia praktyky komplaens u strakhovykh kompaniiakh Ukrainy [Research of compliance practices in Ukrainian insurance companies]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 3 (189), pp. 267–273. (in Ukrainian)
11. Omelchuk Ya. (2024). Komplaiens yak draiver rozvytku ESG v Ukraini [Compliance as a driver of ESG development in Ukraine]. *LIGA:Biz*. Available at: https://biz.ligazakon.net/analytics/224952_komplans-yak-drayver-rozvytku-esg-v-ukrain (in Ukrainian)
12. Tymoshkin A. M., Tsyutsyak A. L., & Tsyutsyak I. L. (2011). Vprovadzhennia systemy komplaens-kontroliu u vitchyznianu systemu nezalezhnogo finansovoho kontroliu ta audytu [Implementation of the compliance control system in the domestic system of independent financial control and audit]. *Naukovo-informatsiinyi visnyk “Ekonomika”*, no. 3, pp. 200–206. (in Ukrainian)

Bohdan Lukianchuk, Postgraduate Student, Lesya Ukrainka Volyn National University

FOREIGN EXPERIENCE IN ORGANIZING COMPLIANCE RISK ACCOUNTING IN THE INSURANCE INDUSTRY: LESSONS FOR UKRAINE

The purpose is to develop a scientifically grounded framework for adapting international practices in compliance risk accounting to Ukrainian insurance sector conditions, aligning with global standards while addressing local regulatory gaps and operational constraints. Relevance stems from escalating regulatory complexity worldwide, intensified supervisory scrutiny in post-crisis and post-conflict economies, and the need for Ukrainian insurers to enhance transparency, mitigate sanction vulnerabilities, and access international capital amid European integration. The research uses multi-stage methodology: comparative legal and institutional analysis of compliance models in mature jurisdictions, synthesis of regulatory evolution, case-based evaluation of risk accounting integration, and conceptual modeling of adaptation pathways tailored to national accounting standards, digital infrastructure, and human capital needs. Results include a comprehensive adaptation model with four pillars: centralized compliance incident repository with real-time data exchange; localized RegTech modules compatible with domestic ERP systems; revision of national accounting policies to recognize compliance expenditures as a distinct category with standardized criteria; continuous professional development for compliance specialists with competency-based certification and periodic refreshment. Practical value: actionable guidance for regulators, insurers, and associations to shift from fragmented, formality-driven compliance to proactive, risk-oriented paradigm, achieving substantial penalty reductions, stronger internal controls, improved stakeholder confidence, and positioning Ukrainian insurers as reliable cross-border partners, contributing to sustainable growth and international competitiveness.

Keywords: *compliance risk accounting, insurance sector adaptation, regulatory harmonization, risk-oriented governance, digital compliance infrastructure, professional competency framework, regulatory penalty mitigation, corporate transparency enhancement.*

Стаття надійшла: 27.10.2025
 Стаття прийнята: 21.11.2025
 Стаття опублікована: 29.12.2025